

Književnost in glasba.

Slovenska književnost.

Ilustrovani narodni koledar. Uredil in izdal Dragotin Hribar. Leto X. 1898. V Celju. — Uredba tega koledarja je znana že iz prejšnjih letnikov. Nas zanima le „Zabavni del“ (boljše bi bilo: „Poučni del“), ki je tudi letos dobro založen. Spominja nas s pesmijo „Slavlje“ (zakaj ne rajši slovensko „Slavje“?), otvoritve „Narodnega doma“ v Celju, kaže nam r. Luko Jerana, Miklosicha, Simona Robiča, Janka Krsnika, „Ljubljanskega knezoškofa Tomaža Hrena na Spodnještajerskem“, opisuje „Rast, moč in razpad osmanske države“ in naposled še „Važne dogodke v letu 1897.“ O duhu „koledarjevem“ ni da bi govorili; tu dobiva vsak svojo hvalo, kakor verni Jeran tako neverni Krsnik. Pohvalno omenjamo lepe podobe v barvah, s katerimi se letošnji koledar odlikuje pred drugimi letniki (večina slik je iz našega lista) in s katerimi kaže Hribarjeva tiskarna svojo spretnost in zmožnost. Cena elegantno vezanemu izvodu je 1 gl., broširanemu 70 kr., s pošto 10 kr. več.

Glasba.

Prva fantazija. z vpleteno zahvalno pesmijo za orglje, zložil in preblagorodnemu, velečastitemu gospodu Dr. Francetu Detela, ravnatelju c. kr. gimnazije v Novem Mestu, najponižneje poklonil Ignacij Hladnik. Op. 33. Založil skladatelj. Cena 80 kr. — Radi priznavamo, da je ta skladba znamenita, ne le ker zahteva znamenitih sredstev, ampak ker je tudi nje sestava zares strokovnjaška in kaže skladatelja kot umetnika na orglah. A mislimo, da se bo malokdaj slišala v vsi krasoti; takih orgel je malo pri nas še doslej, na katerih bi se dali pokazati vsi ti izpremeni; igravec pa mora biti tudi virtuoz ter porabiti vse dušne in telesne sile, da zmaga ta „Bravourstück“. Skladatelj sam meni, da „ta fantazija je namenjena za preskušnjo novih orgel, za slovesne vhode procesij in pri darovanjih. Posebno drugi del je namenjen, skazati posamezne spremene.“ Temu namenu pa je skladba res primerna. Pokažejo se lahko vsi izpremeni, moč meha, solidnost mehanizma, vaja igralca. V prvem in tretjem delu se kaže bolj moč „kraljevega glasbila“; zdi se nam, da je izbral skladatelj celó prepolne akorde, v drugem pa so res mojstersko sestavljeni posamezni deli raznim izpremenom primerni. Zahvalna pesem koncem prvega dela bi se podala bolje na koncu. Sploh bi bil skladatelj bolj storil, če bi bil njen napev tudi v ostalih delih vsaj imitiral. Skladba bi postala tako organska celota, kar sedaj ni, pač pa je vsak del zase res umetna skladba. Častitamo cerkvi, v kateri se bo slišala ta skladba!

Asperges me, Vidi aquam et 3 Ecce sacerdos magnus ad IV. voces inaequales composuit Ignatius Hladnik op. 27. Cena 40 kr. — Lahke, namenu primerne, cerkvene skladbe.

Missa in honorem sacratissimi Rosarii Beatae Mariae Virginis. Za mešan zbor sè spremljavo orgelj, ali pa dveh goslij, viole, violona, dveh rogov in basa. Zložil Ign. Hladnik. Op. 19. Drugi predelani natis. Instrumentalni glasovi se dobé v prepisu za 60 kr. Cena partituri in pevskim glasovom 80 kr. — Tudi brez orkestra se prav lahko poje ta maša. Nekateri deli so prav lepi, semtertje je kak neokreten prehod. (N. pr. pred „et incarnatus“ ali str. 6, v. 3. t. 1.); v modulaciji je bil skladatelj v tej maši presuhoparen, molu se je z jedno majhno izjemo čisto izognil. Splošni utisek te maše pa je ugoden; gotovo bo v tem predelanem natisu še bolj ugajala, nego v prvem.

Skladbe. Fran Korun. 1. zvezek. Cena 2 gl. Založila L. Schwentnerjeva knjigarna v Brežicah ob Savi. — Čisto lirično čustvo, brez potvare, jasno, individualno kaže ta zvezek. Dovolj je pregledati prvo stran, in takoj spoznamo, da je gosp. Korun rojen skladatelj. Zdi se nam, da je hotel v tem prvem zvezku pokazati svojo obsežno glasbeno izomiko; zato nam je podal tako različne skladbe: veliki mnogoglasni zbori se vrsté z instrumentalnimi točkami, mazurke se menjavajo s fugo in kanonom, vendar ni to slučajno zmetano skup; zbirka je urejena, in reči moram, da mi je bila prijetna ta mnogovrstnost, dasi za proizvajalno uporabo ni praktična. Vsaka skladba ima res umetniško vrednost in bi zaslužila natančneje ocene. Za naš list zadostuje, da omenjamo sledeče: Gospod Korun ljubi stalne glasbene oblike: Iz Aškerčeve „Delavčeve hčere“ in iz Gregorčičevega „Svarila“ je naredil pikantni mazurki, za velike zборе je rabil veličastno fugo; čelo, vijolina in glasovir pa se razgovarjata v ličnem kanonu. A te oblike niso šolske šablone, Korun jim je vdihnil življenje; prirojeni dar združuje s temeljitim poukom. Kako veličastno grozeče se vzdiguje zbor v pesmi „Mi vstajamo“ do pogumnega vsklika! Zares krasna je kontrapunktika v velikem zboru „Slovan na dan“. Pač tu opeša glasovir, treba orkestra za spremljevanje takih zborov, in prav je storil skladatelj, da jih je priredil tudi za orkester. Upamo, da bodo delali v koncertni dvorani čast skladatelju. Tudi solo-spevi ne zaostajajo; dovolj je zaigrati si ljubko vinteto „V spomin“, da spoznamo nežno čustvo, katero vodi Koruna v zlaganju. Ker imamo v roki šele prvi zvezek, se nečemo še prenagli v sodbi, a reči smemo: Če se g. Korun obdrži v naslednjih zvezkih na tej višini, mu je uspeh zagotovljen.

Evgen Lampe.